

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Historia literatury brytyjskiej: 1640-1880		9.2.0434	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Badań nad Sztukami Scenicznymi			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia angielska	forma	stacjonarne
		moduł	nauczycielska
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Mirosława Modrzewska, profesor uczelni; dr hab. Jadwiga Węgródzka, profesor uczelni; dr hab. Monika Szuba, profesor uczelni; dr Roksana Zgierska; prof. dr hab. Jean Ward; dr hab. Ludmiła Gruszevska-Blaim, profesor uczelni; prof. dr hab. Artur Blaim; dr Agnieszka Żukowska; dr hab. Tomasz Wiśniewski, profesor uczelni; dr Maria Fengler			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		8	
Konwersatorium, Ćw. audytoryjne		Semestr 3:	
Sposób realizacji zajęć		Konwersatorium:	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		15 godzin - udział w konwersatorium;	
Liczba godzin		20 godzin - samodzielna lektura tekstów literackich i literatury przedmiotu;	
Konwersatorium: 30 godz., Ćw. audytoryjne: 30 godz.		15 godzin - samodzielne przygotowanie do kolokwium zaliczeniowego.	
		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
		Ćwiczenia:	
		15 godzin - udział w ćwiczeniach;	
		25 godzin - samodzielna lektura tekstów literackich i literatury przedmiotu;	
		10 godzin - samodzielne przygotowanie do zaliczenia na ocenę.	
		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
		Semestr 4:	
		Konwersatorium:	
		15 godzin - udział w konwersatorium;	
		20 godzin - samodzielna lektura tekstów literackich i literatury przedmiotu;	
		15 godzin - samodzielne przygotowanie do egzaminu i sam egzamin.	
		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
		Ćwiczenia:	
		15 godzin - udział w ćwiczeniach;	
		25 godzin - samodzielna lektura tekstów literackich i literatury przedmiotu;	
		10 godzin - samodzielne przygotowanie do zaliczenia na ocenę.	
		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	

Termin realizacji przedmiotu	
2023/2024 zimy	
Status przedmiotu	Język wykładowy
- fakultatywny (do wyboru) - obowiązkowy	angielski
Metody dydaktyczne - Analiza tekstów z dyskusją - Dyskusja - Praca w grupach - Wykład konwersatoryjny - Wykład z prezentacją multimedialną	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne
	Sposób zaliczenia - Zaliczenie na ocenę - Egzamin
	Formy zaliczenia - egzamin ustny - wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - zaliczenie ustne - egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen częściowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru - egzamin pisemny (dłuższa wypowiedź pisemna / rozwiązanie problemu) - kolokwium - Konwersatorium zaliczenie na ocenę po III semestrze na podstawie kolokwium pisemnego lub ustnego egzamin pisemny lub ustny z materiału obu semestrów po IV semestrze Zaliczenie na ocenę z ćwiczeń po III i IV semestrze na podstawie kolokwium pisemnego lub/ustnego, prac częściowych lub prezentacji. Prowadzący każdorazowo ustala sposób zaliczenia i informuje o nim studentów na pierwszych zajęciach
	Podstawowe kryteria oceny Warunkiem zaliczenia konwersatorium jest: w semestrze 3 - kolokwium pisemne lub ustne sprawdzające poziom znajomości treści programowych konwersatorium 100%; w semestrze 4 - egzamin pisemny lub ustny, sprawdzający poziom znajomości treści programowych konwersatorium (semestr III i IV), umiejętność dostosowania treści odpowiedzi do problematyki sformułowanej w pytaniach, umiejętność logicznej i spójnej prezentacji posiadanej wiedzy z zastosowaniem odpowiedniej terminologii 100%. Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest: w semestrze 3: 1. czynny udział w zajęciach 10%; 2. prezentacja 20%; 3. kolokwium ustne lub pisemne, sprawdzające poziom znajomości treści zajęć, umiejętność dostosowania treści odpowiedzi do problematyki sformułowanej w pytaniach, umiejętność logicznej i spójnej prezentacji posiadanej wiedzy z zastosowaniem odpowiedniej terminologii 70%. w semestrze 4: 1. czynny udział w zajęciach 10%; 2. prezentacja 20%; 3. kolokwium ustne lub pisemne, sprawdzające poziom znajomości treści zajęć, umiejętność dostosowania treści odpowiedzi do problematyki sformułowanej w pytaniach, umiejętność logicznej i spójnej prezentacji posiadanej wiedzy z zastosowaniem odpowiedniej terminologii 70%.
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się	

zakładany efekt uczenia się	czynny udział w konwersatorium	konwersatorium: kolokwium zaliczeniowe	konwersatorium: egzamin ustny i/lub pisemny	czynny udział w ćwiczeniach	ćwiczenia: prezentacje	ćwiczenia: kolokwium zaliczeniowe
Wiedza						
K_W02	x	x	x	x	x	x
K_W03	x	x	x	x	x	x
K_W04	x	x	x	x	x	x
Umiejętności						
K_U01	x	x	x	x	x	x
K_U02	x	x	x	x	x	x
K_U04	x	x	x	x	x	x
K_U05	x			x		
Kompetencje społeczne						
K_K01	x	x	x	x	x	x
K_K03	x			x	x	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

wybór specjalności nauczycielskiej

B. Wymagania wstępne

Znajomość języka angielskiego na poziomie B2

Cele kształcenia

Głównym celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z dziełami literatury brytyjskiej od roku 1640-1880.

Celem kursu jest zapoznanie studentów z kluczowymi zagadnieniami historii literatury brytyjskiej oraz wybranymi reprezentatywnymi dziełami siedemnastego, osiemnastego i dziewiętnastego wieku.

Celem konwersatorium jest przedstawienie:

- charakterystyki epok historycznoliterackich od 1640 r.,
- najważniejszych twórców i dzieł reprezentujących poszczególne epoki,
- dominujących w danej epoce gatunków i konwencji literackich.

Celem ćwiczeń jest:

- zapoznanie studentów z wybranymi reprezentatywnymi dziełami literatury brytyjskiej od 1640 r. do 1880 r.
- rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji dzieła literackiego z wykorzystaniem wiedzy przekazywanej podczas konwersatorium.
- rozwijanie umiejętności wyrażania opinii i argumentowania z użyciem właściwej terminologii historycznoliterackiej.

Treści programowe**Problematyka konwersatorium:****Semestr 3**Wiek siedemnasty:

1. Periodyzacja literatury i kultury a pojęcie baroku.
2. Poezja narracyjna, epos heroiczny: John Milton, Paradise Lost
3. Poezja metafizyczna: Andrew Marvell, "To His Coy Mistress", "On a Drop of Dew"
4. Dramat okresu restauracji: William Wycherley, The Country Wife; Aphra Behn, The Rover; Roger Boyle, The Black Prince; Thomas Otway, Venice Preserv'd; William Congreve, The Way of the World
5. proza siedemnastowieczna: William Lithgow, Rare Adventures and Painful Peregrinations; John Bunyan, The Pilgrim's Progress; Samuel Pepys, Diary.

Wiek osiemnasty:

1. Kulturowe aspekty wieku oświecenia. • Nauka i filozofia: John Locke i Isaac Newton • Deizm, benevolism, teologia natury
2. Poezja osiemnastowieczna (Alexander Pope): • kulturowe znaczenie naśladownictwa • hierarchia i spektrum gatunków a decorum
3. Narodziny gatunku powieści: • różnorodność gatunków prozy w 18 w. • Pojęcie powieści: "the novel" • czynniki rozwoju gatunków prozy • cechy gatunkowe i konwencje narracyjne • kreacja świata: romans a powieść mimetyczna
4. Techniki mimetyczne i dziennikarskie Daniela Defoe
5. Samuel Richardson i powieść sentymentalna: • kult sentimentalizmu i jego źródła • cechy i funkcje narracji w powieści epistolarnej
6. Strategie artystyczne Henriego Fieldinga • parodie sentimentalizmu • tradycja donkiszotowska • narracja heroikomiczna • fabuła jako dominanta kompozycyjna • tradycja romansu pikareskiego
7. Eksperymenty narracyjne Laurence'a Sterne'a (Tristram Shandy, A Sentimental Journey)

Pre-romantyzm:

1. Inspiracje rodzimym folklorem ("Antiquarian movement": Thomas Warton, James Macpherson, Allan Ramsay)
2. Koloryt i język lokalny - Robert Burns
3. Nowe rozumienie natury (James Thomson, the Seasons)
4. Poezja grobów i cmentarzy (Graveyard school of poetry)
5. Cechy gatunkowe i rozwój powieści gotyckiej (Horace Walpole, The Castle of Otranto; William Beckford, Vathek; Mathew Gregory Lewis, The Monk; Ann Radcliffe, The Mysteries of Udolpho; James Hogg, The Private Confessions of a Justified Sinner; Mary Shelley, Frankenstein)

Semestr 4 Literatura epoki romantyzmu:

1. Romantyczne koncepcje natury.
2. Romantyczny obraz świata • chaos zamiast Newtonowskiego porządku • fascynacja egzotyką • koncepcje estetyczne i etyczne w poezji romantycznej
3. romantyczne koncepcje poezji • liryka romantyczna: kreatywnizm i indywidualna percepcja świata (pojęcie geniuszu) • wiersz jako całość
4. Romantyczne koncepcje wyobraźni
5. Powieść epoki romantyzmu: • romans historyczny Sir Waltera Scotta • powieść obyczajowa Jane Austen

Literatura wiktoriańska:

1. Tło intelektualne i kulturowe epoki: paradygmat zwątpienia
2. Główne trendy poezji wiktoriańskiej
3. Lord Alfred Tennyson jako poeta swojej epoki
4. Robert Browning - twórca monologu dramatycznego
5. Poezja eksperymentalna Geralda Manley'a Hopkinsa.
6. Sztuka Pre-Raphaelitów
7. Cechy powieści wiktoriańskiej (Emily Brontë, Charles Dickens, George Eliot, Thomas Hardy).

Problematyka ćwiczeń w semestrze III i IV

Osoba prowadząca w porozumieniu z prowadzącym konwersatorium wybiera z listy lektur dzieła reprezentatywne dla epok literackich baroku, oświecenia, romantyzmu i epoki wiktoriańskiej (lub ich fragmenty) i wspólnie ze studentami przeprowadza ich przykładową analizę i interpretację w oparciu o treści prezentowane podczas konwersatorium oraz literaturę przedmiotu.

Wykaz literatury**Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia konwersatorium oraz ćwiczeń (zdania kolokwiiów zaliczeniowych i egzaminu):**

Ostateczna lista lektur zależy od decyzji osób prowadzących zajęcia i zostanie podana na początku każdego semestru kursu. Osoba prowadząca ćwiczenia skonsultuje dobór materiału z osobą prowadzącą konwersatorium, tak żeby całokształt zajęć był możliwie najbogatszy dla słuchaczy.

Lista może zawierać przykładowo poniższe dzieła (lub ich fragmenty):

Semestr III (1640-1780):

- Poezja metafizyczna (wybór wierszy).
- John Milton: Paradise Lost.
- Alexander Pope: The Rape of the Lock.
- William Congreve: The Way of the World.
- Daniel Defoe: Robinson Crusoe.
- Jonathan Swift, Gulliver's Travels.
- John Bunyan: The Pilgrim's Progress.
- Samuel Richardson: Pamela (fr.).
- Henry Fielding: Joseph Andrews.
- Laurence Sterne: Tristram Shandy.

Semestr IV (1780-1880):

- Jane Austen: Emma, Pride and Prejudice (do wyboru).
- Poezja romantyczna (wybór wierszy).
- William Makepeace Thackeray: Vanity Fair.
- Charles Dickens: Great Expectations.
- George Eliot: The Mill on the Floss.
- Emily Bronte: Wuthering Heights.
- Charlotte Bronte: Jane Eyre.

Przykładowa literatura uzupełniająca

Prowadzący uszczegółowi listę wymaganych opracowań krytycznych i historycznoliterackich dotyczących omawianego okresu. Zalecane opracowania historyczno-literackie:

- Sanders, Andrew, The short Oxford history of English literature. Oxford : Clarendon Press, 1994.
- Chandler, James (ed.), The Cambridge history of English romantic literature, Cambridge University Press, 2009. (1994) Modrzewska, M. "Speaker, Theme and Addressee in Nine Odes by Different Authors", Kazimierz '93, ed. By G. Bystydzieńska, Leszek S. Kolek, Lublin 1994, Maria Curie-Skłodowska University Press (33-41).
- (1999) Modrzewska, M. "The Romantic Grotesque in a Drama". Lord Byron. A Multidisciplinary Open Forum, [Paris 1999], s. Versailles, 26-30 (93-101).
- (2001) Modrzewska, M. „Byron's Dramas – Neoclassical or Romantic? Possible Misunderstandings”, [w:] Paradoxy Humanistyki. Księga

pamiętkowa ku czci Profesora Andrzeja Zgorzelskiego, (eds.) Olga Kubińska and Davida Malcolm, Gdańsk 2001, Wyd. Uniwersytetu Gdańskiego (291-298).

- (2001) Modrzewska, M. „The Romantic Mystery Play – Amorphic but Graspable! (Regrouping some of Lord Byron’s dramas)”, Re-mapping Romanticism: gender – text – context, ed. By Christoph Bode, Fritz-Wilhelm Neumann, Essen 2001 (Studien zur englischen Romantik, Bd 14), Verl. Die Blaue Eule (91-100).
- (2004) Modrzewska, M. “Pilgrimage or Revolt: The Dilemmas of Polish Byronism”, The Athlone Critical Traditions Series: The Reception of British Authors in Europe, ed. Richard Cardwell, University of Nottingham, Continuum Press, London, New York, (305-315).
- (2006) Modrzewska, M. “The Polish Reception of Sir Walter Scott”. The Reception of Sir Walter Scott in Europe, ed. Murray Pittock, Continuum Press, London, New York (190-203).
- (2008) Modrzewska, M. „The Transformations of the Byron Legend. Methodological Reassessment”, Byron: Heritage and Industry, ed. Cheryl A. Wilson, Palgrave Macmillan. (61-69).
- (2010) Modrzewska, M. ‘Imitation/Invention: The Romantic Heritage of the Literature/Culture Dichotomy’ in Imitatio-Inventio: The Rise of Literature from Early to Classic Modernity (eds.) Mihaela Irimia and Dragoș Ivana (Bucharest, new Europe College), București: Institutul Cultural Român, (384-393).
- (2011) Modrzewska, M. ‘The Romantic Ukraine in the Narrative Tales by George Gordon Byron and Antoni Malczewski’, [in:] Romantic Explorations. Michael Meyer (ed.), (105-117).
- (2011) Modrzewska, M. ‘Byron, Burns and the Baroque’, 39.2.
- (2011), (107-116); (2011) Modrzewska, M. ‘Robert Burns’ Versed Epistles’, Beyond Philology No.8.1 (2011), (95-107).
- (2013) Modrzewska, M. Byron and the Baroque, Frankfurt am Main: Peter Lang, (1-169).
- (2014) Modrzewska, M. ‘The Reception of Robert Burns in Poland’, ed. Murray Pittock, Glasgow University. Continuum Press, London, New York, (235-248).
- (2015) Modrzewska, M. “Robert Burns’ ‘Jarring Thoughts’. Carnavalesque Metaphorisations of Existentialist Spirituality.” Breaking the Silence: Poetry and the Kenotic Word. (Eds.) Małgorzata Grzegorzewska, Jean Ward, Mark Burrows. Frankfurt am Main: Peter Lang, (137-150).
- (2016) Modrzewska, M. “Periodization and the notion of the baroque and (neo)baroque in British literature and culture” Beyond Philology No.13.1 (2016), (179-194).
- (2017) Modrzewska, M. ‘Byron’s manipulation of authors and addressees in his comical political poems’. Byron: The Poetry of Politics and the Politics of Poetry (eds.) Roderick Beaton and Christine Kenyon Jones, Oxon: Routledge 2017 (32-43).
- (2017) Modrzewska, M. „The Memory of Seventeenth-Century Culture in Byron”, Literature and Cultural Memory (eds.) Mihaela Irimia, Dragoș Manea, Andreea Paris, seria: Internationale Forschungen zur Allgemeinen und vergleichenden Literaturwissenschaft, series ed. Norbert Blachleitner, vol. 194, (188-199).
- (2019) Modrzewska, M. „Romantyczna groteska George’a Gordona Byrona”, Tekstualia. Palimpsesty Literackie Artystyczne Naukowe, 2019, nr 4 (59), s. 27-40.
- (2020), Modrzewska, M. ‘The Wordsworthian and the Byronic the Byronic romantic canon in the “supposed confessions” of Alfred Tennyson’, Świat Tekstów. Rocznik Słupski, 2020, nr 18, s. 69-81.
- (2020) Mirosława Modrzewska and Maria Fengler, Byron: Reality, Fiction and Madness. 2020, Berlin, Peter Lang Publishing Group, 182 s.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W02, K_W03, K_W04 K_U01, K_U02, K_U04, K_U05 K_K01, K_K03	K_W02, K_W03, K_W04 Student: K_W02 - zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe metody analizy i interpretacji i terminologię z zakresu literaturoznawstwa w języku angielskim, mającą zastosowanie do literatury barokowej, literatury oświecenia i literatury dziewiętnastego wieku; K_W03 - zna i rozumie w zaawansowanym stopniu w języku angielskim podstawową terminologię z zakresu historii literatury brytyjskiej od roku 1640 do roku 1880; K_W04 - ma wiedzę szczegółową z zakresu historii literatury brytyjskiej, która powstała w latach 1640-1880 oraz jej kontekst historyczny i kulturowy; K_W04 - identyfikuje i charakteryzuje najważniejsze gatunki, twórców i dzieła literackie.
	Umiejętności
	K_U01, K_U02, K_U04, K_U05 Student: K_U01 - potrafi rozpoznawać różne rodzaje tekstów literackich charakterystycznych dla angielskiego baroku, oświecenia, romantyzmu i epoki wiktoriańskiej; K_U02 - potrafi właściwie korzystać ze zdobytej wiedzy w zakresie historii literatury brytyjskiej od wieku siedemnastego do roku 1880, aby przeprowadzić ich analizę i interpretację, wykorzystując narzędzia i metody współczesnego literaturoznawstwa; K_U04 - potrafi komunikować się w mowie i piśmie w języku angielskim, używając specjalistycznej terminologii z zakresu historii literatury brytyjskiej od wieku

	siedemnastego do roku 1880; K_U05 - potrafi brać udział w dyskusji dotyczącej literatury angielskiej siedemnastego, osiemnastego i dziewiętnastego wieku, jej głównych gatunków, dzieł i przedstawicieli; K_U05 - potrafi przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich w języku angielskim.
	Kompetencje społeczne (postawy) K_K01, K_K03 Student: K_K01 - jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy w zakresie historii literatury brytyjskiej od roku 1640 do roku 1880 oraz uznaje znaczenie tej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych; K_K03 - dzięki znajomości historycznej zmienności form literackich i zawartych w nich modeli świata jest gotów do aktywnego funkcjonowania w globalnym i zróżnicowanym kulturowo społeczeństwie; K_K03 - wykazuje się otwartością i tolerancją wobec innych kultur.
Kontakt mirosława.modrzewska@ug.edu.pl	